

Cofnodion a gadarnhawyd

Teitl y cyfarfod:	Cyfarfod Bwrdd CNC – Cyfarfod Cyhoeddus
Lleoliad:	Microsoft Teams
Dyddiad y cyfarfod:	17 Gorffennaf 2024
Aelodau'r Bwrdd yn bresennol:	Yr Athro Steve Ormerod, Dirprwy Gadeirydd Clare Pillman, Prif Weithredwr Geraint Davies Dr Pete Fox Yr Athro Calvin Jones Lesley Jones Yr Athro Rhys Jones Kath Palmer Helen Pittaway Dr Rosie Plummer
Aelodau o'r Tîm Gweithredol yn bresennol:	Ceri Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu Prys Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol Sarah Jennings, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol Gareth O'Shea, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau Victoria Rose-Piper, Pennaeth Gwasanaethau Cymorth Busnes ac Adfywio/Pennaeth Trawsnewid Busnes, yn dirprwyo ar ran Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Mynychwyr yn bresennol:	Phil Williams, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd (Pob eitem) Rob Bell, Pennaeth Cyllid, Eitem 6 Sarah Williams, Pennaeth Strategaeth Gorfforaethol a PMO, Eitem 7 Sue Ginley, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Cynllunio Corfforaethol a Pherfformiad, Eitem 7
Arsylwyr CNC yn bresennol:	Dim

Arsylwyr Cyhoeddus yn bresennol:	Polly Ernest Elizabeth Mullan Maggie Young Kim Waters, Undeb Afonydd Cymru Jim Ralph Aelodau ychwanegol o'r cyhoedd
Ymddiheuriadau:	Syr David Henshaw Mark McKenna Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Ysgrifenyddiaeth:	Natalie Williams, Dirprwy Ysgrifennydd y Bwrdd ac Arweinydd Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd Jocelyn Benger, Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd
Datganiadau o Ddiddordeb:	<ul style="list-style-type: none"> • Dr Rosie Plummer - Aelod Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro - rhyngweithiadau eang gan gynnwys Withyhedge gyda CNC gan gynnwys dynodiad tirwedd Parc Cenedlaethol a pharthau gwarchod gan gynnwys afonydd ACA, parthau morol, cydweithredwr a derbynnydd grantiau amrywiol • Yr Athro Steve Ormerod – Cadeirydd y Grŵp Cynghori ar Wyddoniaeth ac Aelod o'r Bwrdd Marchnadoedd Amgylcheddol newydd; Cadeirydd y Grŵp Cynghori ar Adar sy'n Bwyta Pysgod; Is-lywydd RSPB • Geraint Davies – Mentor gyda Cyswllt Ffermio; Cysylltai Canolfan Ymchwil Ucheldir Pwllpeiran • Yr Athro Rhys Jones – rhan o brosiect ymchwil wedi'i ariannu gyda Phrifysgol Coventry a fydd yn archwilio datblygiad a gweithrediad cynnar y Cynllun Ffermio Cynaliadwy • Yr Athro Calvin Jones – Ysgol Busnes Caerdydd a gyflogir gan Lywodraeth Cymru i edrych ar fodelau ariannu ar gyfer morlynnoedd llanw posibl yng Nghymru

Eitem 1. Agor y cyfarfod

1. Agorodd y Dirprwy Gadeirydd y cyfarfod, croesawodd bawb, ac eglurodd drefn y cyfarfod. Nodwyd datganiadau o ddiddordeb ac ymddiheuriadau fel y'u gwelir uchod.

Eitem 2. Adolygu Cofnodion a'r Log Camau Gweithredu

Eitem 2A. Adolygu Cofnodion o Gyfarfod 23 Mai

2. Cafodd cofnodion cyfarfod cyhoeddus y Bwrdd ar 23 Mai eu hadolygu a'u cytuno gyda mân ddiwygiad.

Eitem 2B. Adolygu'r Log Camau Gweithredu

3. Cafodd y Log Camau Gweithredu ei adolygu a'i nodi.

Eitem 3. Y wybodaeth ddiweddaraf gan y Cadeirydd

4. Tynnodd y Dirprwy Gadeirydd sylw at ddigwyddiad llwyddiannus CNC a gynhaliwyd yn y Senedd ar 5 Mehefin i nodi Diwrnod Amgylchedd y Byd. Roedd hyn wedi cynnwys diwrnod llawn o ymgysylltu ag Aelodau'r Senedd ac arddangosiad ar brosiect partneriaeth Natur am Byth a gafodd groeso da.

Eitem 4. Adroddiad gan y Prif Weithredwr

5. Rhoddodd y Prif Weithredwr y wybodaeth ddiweddaraf am eitemau yn ychwanegol at yr Adroddiad ysgrifenedig.
6. Roedd canlyniadau dau archwiliad allanol mawr wedi dod i law - Cynllun Sicrwydd Coetir y DU (UKWAS) a'r System Rheoli Amgylcheddol (EMS). Roedd disgwyl am y canlyniadau ffurfiol ond roedd y ddau beth yn gadarnhaol. Nid oedd unrhyw Geisiadau Camau Unioni (CARs) o bwys wedi'u nodi yn archwiliad UKWAS. Roedd y CAR bach o'r archwiliad blaenorol wedi'i gau ac roedd pedwar CAR bach newydd wedi'u codi, ynghyd ag un Arsylwad newydd; roedd un Arsylwad presennol yn parhau i fod ar agor. Byddai'r manylion llawn yn cael eu darparu pan gâi'r gwaith papur terfynol ei dderbyn oddi wrth y Gymdeithas Pridd, a oedd wedi aildendro'n llwyddiannus fel archwilwyr UKWAS CNC. Roedd yr archwiliad EMS ar ISO 14001 wedi ymweld ag amryw o safleoedd CNC ac ni chanfuwyd unrhyw achos mawr neu fach o ddiffyg cydymffurfio, ac ni nodwyd unrhyw gyfleoedd i wella ymhellach.
7. Cafwyd diweddariad ar faterion dŵr. Roedd penderfyniad Ofwat bellach allan ar gyfer ymgynghori; roedd hyn wedi'i ohirio oherwydd y saib cyn yr etholiad. Roedd hyn yn nodi'r cynigion ar gyfer biliau cwmnïau dŵr a'u gwariant ar gyfer y Cyfnod Rheoli Asedau (AMP) pum mlynedd o 2025. Y gwariant arfaethedig gan Dŵr Cymru / Welsh Water (DCWW) oedd £5.5bn dros y cyfnod, ac roedd £1.3bn o hyn ar gyfer Cynllun yr Amgylchedd Naturiol (NEP). Amlygwyd bod hyn yn gynydd sylweddol dros gynigion cychwynnol. Nodwyd bod Ofwat yn erlyn holl gwmnïau dŵr Cymru a Lloegr ar eu perfformiad ar drin dŵr gwastraff.

8. Roedd corff hyd braich newydd Llywodraeth Cymru (LIC) ar gyfer ynni, Trydan Gwyrdd Cymru, wedi cael ei lansio. Byddai Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth (MoU) yn cael ei ddatblygu ar sut y byddai CNC yn gweithio gyda Trydan wrth symud ymlaen.
9. Nododd aelodau'r Bwrdd y symudiad i System Rhybuddio a Hysbysu am Lifogydd (FWIS) newydd CNC ar gyfer Cymru a holwyd ynghylch y dull o fonitro'r defnydd o'r gwasanaeth. Eglurodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu (EPP) bod y defnydd o'r FWIS yn cael ei asesu a bod hyn yn cael ei gynnwys fel rhan o'r broses ôl-drafod yn dilyn digwyddiadau. Roedd gwybodaeth hefyd wedi cael ei chasglu gan y tîm a oedd yn ymgysylltu â chymunedau yr effeithiwyd arnynt gan ddigwyddiadau. Roedd y wybodaeth wedi cael ei defnyddio i lywio'r gwaith o ddatblygu'r FWIS newydd.
10. Nodwyd Deddf Caffael Cymru gan aelodau'r Bwrdd a holodd ynghylch gwreiddio Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy (SMNR) a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol o fewn y Ddeddf Gaffael newydd. Eglurodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol (CCC) fod y Ddeddf newydd yn mynd y tu hwnt i werth cymdeithasol. Amlygwyd ymrwymiad CNC i gyflawni Amcanion Llesiant (WBOs) y Cynllun Corfforaethol, gan gynnwys gweithio gyda phartneriaid drwy'r fframweithiau caffael ar gamau a fyddai'n cael eu cymryd i gefnogi natur, yr hinsawdd a lleihau llygredd.
11. Holodd aelodau'r bwrdd ynghylch y dull o roi adroddiadau gorfodi chwarterol. Cydnabuwyd y byddai oedi angenrheidiol gyda rhai adroddiadau oherwydd rhesymau cyfreithiol; fodd bynnag, byddai dadansoddiad o dueddiadau yn cael ei groesawu. Trafododd aelodau'r Bwrdd rôl allweddol Rheoleiddio yn y WBO ar leihau llygredd a gofynasant am gyfleoedd pellach i'r Bwrdd drafod ynghylch y mater hwn. Eglurodd Cyfarwyddwr Gweithredol EPP fod y strwythurau llywodraethu presennol yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd â WBOs y Cynllun Corfforaethol. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr y byddai'r Adroddiad Rheoleiddio Blynyddol yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd cyn ei gyhoeddi ar y wefan.

CAM GWEITHREDU: Adroddiad Rheoleiddio Blynyddol i'w gyflwyno i'r Bwrdd

Eitem 5. Adroddiadau Diweddarau y Pwyllgorau a'r Fforymau

12. Rhoddodd Kath Palmer, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Rheoli Risg (ARAC) ddiweddariad ar y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Mehefin, gan nodi cynnwys y papur. Craffwyd ar yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon. Derbyniwyd nifer o adroddiadau Archwilio Mewnol, ac ystyriwyd eu canlyniadau. Disgrifiwyd goruchwyliaeth ARAC o gamau allweddol ar y gwaith ar reoli risg ac aliniad y Gofrestr Risg Strategol i'r Cynllun Corfforaethol. Roedd y gwaith llywodraethu ar adolygu Pwyllgorau'r Bwrdd ac alinio risgiau a sicrwydd wedi cael blaenoriaeth. Adolygwyd camau archwilio, gan gydnabod yr adnoddau cyfyngedig. Roedd y Bwrdd wedi derbyn Adroddiad Blynyddol ARAC yn y cyfarfod preifat. Llongyfarchwyd y tîm Archwilio Mewnol am eu llwyddiant wrth ennill gwobr y DU yn y Gwobrau Archwilio a Risg blynyddol.

13. Nododd yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd y Pwyllgor Cyngori ar Dystiolaeth (EAC) y byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 22 Hydref.
14. Diweddarodd Helen Pittaway, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid (FC) y Bwrdd ar y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Mehefin. Cymerwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Craffwyd ar berfformiad cyllid, a derbyniwyd diweddariad ar y Cynllun Cyllideb a Busnes 2024-25. Cefnogodd FC gymeradwyaethau ar dri chais adran 83 a newidiadau arfaethedig i feganweithiau cyllido. Ystyriwyd cytundebau gweithredu cronfeydd dŵr, a byddai Grŵp Gorchwyl a Gorffen yn adrodd yn ôl i FC ar hyn ym mis Medi. Cafwyd adborth ar yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon drafft ac ystyriwyd y camau y cytunwyd arnynt ar yr Adolygiad Cyfalaf Llifogydd. Darparwyd diweddariad ar CNC2030, a chytunwyd ar ddangosfwrdd er mwyn i FC fonitro cynnydd.
15. Rhoddwyd diweddariad i'r Bwrdd gan Dr Pete Fox, Cadeirydd y Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd (FRMC). Nodwyd cynnwys y papur. Roedd fformat cyfarfod mis Gorffennaf wedi newid oherwydd pwysau ar ddyddiaduron a byddai'r cyfarfod nawr yn cael ei gynnal drwy ohebiaeth. Derbyniwyd diweddariad ar y Rhaglen Cyfalaf Rheoli Perygl Llifogydd; roedd y Pwyllgor yn falch o nodi bod y rhagolygon yn agos at y gwariant gwirioneddol. Gofynnwyd i FRMC gymeradwyo papur newid ar gyfer Cynllun Llifogydd Stryd Stephenson. Roedd FC wedi cefnogi rhoi cymeradwyaeth yn flaenorol a nodwyd y cynnydd mewn gwariant a'r rhesymau dros hyn. Cyflwynwyd yr Achos Amlinellol Strategol ar gyfer Cynllun Rheoli Llifogydd Pwllheli i'w gymeradwyo; byddai FRMC yn edrych ar y potensial ar gyfer cynllun sy'n gweithio'n dda o ran costau a manteision.
16. Rhoddwyd diweddariad i'r Bwrdd gan yr Athro Calvin Jones, Cadeirydd Pwyllgor yr Ystâd Tir (LEC). Byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 18 Gorffennaf. Cafodd yr achrediad UKWAS newydd ei nodi a'i groesawu.
17. Fe wnaeth Helen Pittaway, ar ran Cadeirydd y Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid (PCC), roi diweddariad i'r Bwrdd ar y cyfarfod a gynhaliwyd ar 6 Mehefin. Cymerwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Craffwyd ar yr Adroddiad Blynyddol Llesiant, Iechyd a Diogelwch a thrafodwyd y cynllun rhanddeiliaid gwleidyddol ynghyd â nifer o adroddiadau Pwyllgor eraill fel y nodwyd yn y papur. Ystyriwyd y camau llywodraethu a adrodd ynglŷn â CNC2030.
18. Rhoddodd Dr Rosie Plummer, Cadeirydd y Pwyllgor Ardaloedd Gwarchoddedig (PrAC), ddiweddariad i'r Bwrdd ar gyfarfodydd diweddar PrAC. Roedd y cyfarfod blynyddol ar yr 28^{ain} wedi ymdrin â materion amrywiol gan gynnwys y camau dilynol ar ôl yr archwiliad dwfn yng nghyfarfod Bwrdd mis Mai ar WBO1: Mae Natur yn Gwella. Derbyniwyd Adroddiad Llonyddwch Cymru gyfan, ynghyd â'r wybodaeth ddiweddaraf am y Rhaglen Safleoedd Gwarchoddedig a'r gwaith ar y Parc Cenedlaethol arfaethedig. Cynhaliwyd ymweliad safle blynyddol PrAC ar 11 Mehefin yng Ngharn Owen, sy'n safle o bwys byd-eang o ran cen ac yn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) sydd â chysylltiadau pwysig â hanes a threftadaeth ddiwylliannol Cymru. Darparwyd diweddariad ar y cyfarfod hysbysu SoDdGA a gynhaliwyd ar 11 Gorffennaf. Clywodd y cyfarfod hysbysu wrthwynebiadau cyhoeddus mewn perthynas â hysbysu safle coetir yng Nghoedwig Dyfi o ddiddordeb o ran cennau a bryoffytau. Cydnabuwyd y materion

a godwyd gan dirfeddianwyr. Cadarnhaodd PrAC yr hysbysiad o'r safle fel SoDdGA. Byddai ymarfer gwersi a ddysgwyd yn digwydd ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol.

19. Trafododd aelodau'r Bwrdd y cyfarfod i hysbysu'r SoDdGA ac ystyriwyd natur y gwrthwynebiadau cyhoeddus. Roedd y materion a godwyd yn cynnwys pryderon cyfredol gyda'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS), pryderon ariannol ynghylch Cytundebau Rheoli Tir nad ydynt yn cael eu cefnogi, a materion diwylliannol. Amlygwyd bod disgwyl canlyniadau'r ymgynghoriad SFS ar gyfer perchnogion safleoedd gwarchoddedig. Cydnabuwyd rôl bwysig tiffeddianwyr wrth gynnal a meithrin safleoedd gwarchoddedig ac roedd aelodau'r Bwrdd yn cydnabod balchder a gwerthfawrogiad perchnogion y tir am y safleoedd sydd yn eu perchnogaeth. Roedd pwyntiau pwysig i CNC eu datblygu i annog ymgysylltu a chydweithio.
20. Holwyd ynghylch y broses flaenoriaethu ar hysbysu safleoedd SoDdGA. Cadarnhaodd aelodau PrAC fod cyfrifoldeb cyfreithiol ar CNC i hysbysu safle os oedd yn bodloni meini prawf penodol. Disgrifiwyd y cydbwysedd o ran ystyriaethau. Eglurwyd bod hysbysiad yn darparu offer i ddiogelu safleoedd mewn ffordd wahanol, er enghraifft drwy'r broses gynllunio.
21. Rhoddodd yr Athro Rhys Jones, Cadeirydd Fforwm Rheoli Tir Cymru (WLMF), diweddariad i'r Bwrdd. Roedd y drafodaeth yn y cyfarfod diweddar wedi canolbwyntio ar y rhaglen adfer afonydd, cynlluniau rheoli basnau afonydd, y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr a'r pwyslais fel rhan o hynny ar sianeli heb eu haddasu a thensiwn gyda rhannau eraill o'r sefydliad. Cydnabuwyd bod CNC yn sefydliad cymhleth a chynhaliwyd trafodaethau ar ble roedd y tensiynau hynny'n datblygu, gyda gwahanol rannau o'r sefydliad yn tynnu i gyfeiriadau gwahanol o bryd i'w gilydd.
22. Rhoddwyd diweddariad i'r Bwrdd gan yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd Fforwm Pysgodfeydd Cymru (WFF) a Fforwm Rheoli Dŵr Cymru (WWMF). Nid oedd WWMF wedi cyfarfod ers y cyfarfod Bwrdd diwethaf. Cyfarfu'r CBFF ar 27 Mehefin. Cafwyd cyflwyniad ar ddigwyddiadau, gan nodi disgwyliadau'r cyhoedd a gofynion o ran gwaith, a sut y gallai'r rhain dynnu staff oddi wrth faterion strategol. Rhoddwyd diweddariad ar waith parhaus y Grŵp Cynghori ar Adar sy'n Bwyta Pysgod, a oedd yn cynnwys gwybodaeth am gynnig i ailgyflwyno eryrod i Gymru. Disgrifiwyd y dystiolaeth ar y dimensiwn naturiol posibl mewn perthynas ag ysglyfaethwyr a'r gwaith ar gefnogi poblogaethau salmonidau sy'n dirywio.
23. Rhoddwyd diweddariad i'r Bwrdd gan Geraint Davies, Cadeirydd Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru (NAFW). Roedd y cyfarfod diweddar yn Aberystwyth wedi derbyn diweddariad ar reoli basnau afonydd gan gynnwys rheoli tir. Croesawyd y diweddariad gan Jan Newman o DCWW. Roedd hyn yn disgrifio'r canolfannau iechyd a lles ar ystâd DCWW a oedd yn cefnogi cysylltu pobl â natur. Ystyriwyd aelodaeth NAFW a chytunwyd ar gais am aelodaeth o'r Ymgyrch dros Barciau Cenedlaethol.

Eitem 6. Adroddiad ar Berfformiad Cyllid

Cyflwynydd: Rob Bell, Pennaeth Cyllid

24. Cyflwynodd y Pennaeth Cyllid yr eitem a rhoddodd drosolwg o'r papur, gan nodi bod yr Adroddiad yn dangos y sefyllfa ddiwedd mis Mai. Roedd ET ac FC wedi craffu ar hyn. Tynnwyd sylw at y pwyntiau allweddol. Roedd y gwariant yn unol â'r proffil ar wahân i'r gyllideb Stiwardiaeth Tir a oedd y tu ôl i'r proffil. Roedd incwm yn unol â'r proffil heblaw am bren oedd uwchlaw'r rhagolygon oherwydd perfformiad cryf ym mis Ebrill, felly gellid ail-gynnal rhagolygon. Atgoffwyd y Bwrdd am y trefniant incwm pren gyda LIC. Disgrifiwyd meysydd risg. Rhoddwyd diweddariad i FC ar y targed arbed cyflog o £9.3m, gyda £7.8m i'w wireddu erbyn diwedd y flwyddyn, gan adael balans o £1.5m yn weddill i'w ariannu drwy'r gyllideb wrth gefn. Cydnabuwyd y problemau gyda'r rheolaethau recriwtio parhaus ond cydnabuwyd bod angen y rhain. Disgrifiwyd y targedau a'r heriau gor-raglennu ar gyfer eleni ar gyfer y Rhaglenni Argyfwng Natur a Hinsawdd (NaCE) a Chyfalaf Llifogydd. Nodwyd y materion o ran dadfeilio, y brydles a chladin yn Nhŷ Cambria. Roedd disgwyl ymateb gan y landlord.
25. Nododd Helen Pittaway fel Cadeirydd FC ei bod yn gynnar yn y flwyddyn ariannol ond bod rheolaethau tynn ar waith. Rhagwelwyd mwy o eglurder ar dueddiadau ym mis Medi.
26. Cymeradwyodd y Bwrdd y newidiadau i'r rhagolwg diweddaraf, o £267.9m i £268.9m a nododd y perfformiad ariannol hyd at ddiwedd mis Mai 2024.

CYMERADWYWYD: Y newidiadau i'r rhagolwg diweddaraf o £267.9m i £268.9m

Eitem 7. Dangosfwrdd Perfformiad Cynllun Busnes ac Adroddiad Diwedd y Flwyddyn Perfformiad Mewnol 2023-24

Noddwr a Chyflwynydd: Clare Pillman, Prif Weithredwr

27. Cyflwynodd y Prif Weithredwr ddangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes ac Adroddiad Diwedd y Flwyddyn Perfformiad Mewnol 2023-24, gan nodi y byddai set o ddangosyddion wedi'u diwygio ychydig yn cael eu cyflwyno ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol. Nododd Adroddiad Dangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes y statws RAG (Coch Ambr Gwyrdd) canlynol ar gyfer y mesurau ar ddiwedd y flwyddyn: 1 Coch, 6 Ambr, 15 Gwyrdd. Fel y trafodwyd yn flaenorol, roedd perfformiad wedi cael ei effeithio gan rewi'r broses recriwtio a heriau cyllidebol nad oeddent yn ymwneud â staff. Nodwyd hefyd, gan fod y mesurau'n Dangosyddion Perfformiad Allweddol (KPIs), bod cydweithwyr yn debygol o ganolbwyntio ar y meysydd hanfodol hyn, felly gallai hefyd fod effeithiau dilynol mewn mannau eraill. Rhannwyd y map gwres ar symudiad y statws RAG drwy'r flwyddyn.
28. Disgrifiwyd y materion yn ymwneud â'r mesur Coch. Roedd materion o ran staffio a'r newidiadau diweddar i gaffael wedi arwain at statws Coch ddiwedd y flwyddyn ar gyfer y mesur 'datblygu fflyd ag allyriadau isel a darparu ystâd adeiledig ag allyriadau isel sy'n gallu addasu i'r hinsawdd'. Wrth symud ymlaen, byddai amserlen bum mlynedd yn cael ei llunio i ddatblygu fflyd allyriadau isel. Nodwyd y chwe mesur Ambr. Roedd yr adolygiad monitro dŵr croyw wedi arafu oherwydd effaith materion staffio, ac roedd

datganiad strategol wedi'i rannu gyda rhanddeiliaid allanol yn WWMF. Roedd y mesur ar gyfer 'cyflwyno rhaglenni i adolygu gofynion ansawdd dŵr statudol' yn Ambr fel y nodwyd yn Chwarter 3 (Ch3). Cafodd gwaith caled y staff ei gydnabod. Amlygwyd bod y mesur o ran 'camau blaenoriaeth ar safleoedd gwarchodedig ledled Cymru i wella cyflwr nodweddion' yn Wyrdd ar ddiwedd y flwyddyn. Roedd yr arian drwy Raglen Gyfalaf Rhwydweithiau Natur Llywodraeth Cymru wedi cefnogi mwy na 50% o'r gwaith ar y dangosydd hwn. Tynnwyd sylw hefyd at weithredu argymhellion a chamau gweithredu yr Adolygiad Llifogydd. Estynnwyd diolch i'r tîm Rheoli Perygl Llifogydd a'r FRMC ar y rhaglen fawr hon o waith ar ôl llifogydd 2020. Roedd hyn wedi bod yn Ambr drwy'r flwyddyn ond roedd bellach yn Wyrdd. Roedd y rhaglen bellach wedi cau a chynhyrchwyd Adroddiad Pontio ymhellach i'r gwaith monitro parhaus drwy'r Grwpiau Busnes.

29. Disgrifiwyd Adroddiad Diwedd Blwyddyn Perfformiad Mewnol 2023-24. Nodwyd y mesurau fel: 0 Coch, 2 Ambr, 8 Gwyrdd. Amlygwyd y System Rheoli Dysgu (LMS) newydd a'i fanteision. Erbyn hyn roedd modd adrodd am absenoldebau gyda'r fethodoleg ddiwygiedig ar waith. Adroddwyd bod hyn yn Ambr ar 4% ar gyfer mis Mawrth, gan nodi mai 3.5% oedd y targed ar gyfer statws Gwyrdd. Roedd mesurau yn cael eu rhoi ar waith i gefnogi rheolwyr a staff.
30. Trafododd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr Adroddiad. Nodwyd y drafodaeth gynharach yn y cyfarfod preifat ar yr Achos dros Newid ac effeithiau'r heriau cyllidebol ar y dangosyddion. Trafodwyd manteision yr LMS newydd. Eglurodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol (CS&D) gefndir yr LMS a'r cyfleoedd yn y dyfodol ynghylch adrodd ar berfformiad ac e-rcriwtio. Byddai PCC yn cael ei ddiweddarau ar hyn ond y prif ffocws ar hyn o bryd oedd cau rhai o'r risgiau iechyd a diogelwch ar ofynion dysgu.
31. Ystyriodd aelodau'r Bwrdd sut y gallai rhanddeiliaid allanol a'r cyhoedd weld yr adroddiadau perfformiad. Amlygwyd bod cynnwys y dangosyddion yn cael ei ystyried yn fanwl gan Bwyllgorau'r Bwrdd, ET a Grwpiau Busnes. Roedd gwaith yn cael ei wneud i ddatblygu adroddiadau yn y dyfodol a fyddai wedi'u targedu'n well yn unol â WBOs y Cynllun Corfforaethol. Nodwyd bod Natur a Ni bellach ar ben, ac ystyriwyd y dull o symud ymlaen ynghyd â phartneriaid allanol. Byddai darn yn gwerthuso Natur a Ni yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd. Yr uchelgais oedd cysylltu'r llinynnau allweddol â busnes fel arfer a CNC2030.

CAM GWEITHREDU: Cyflwyno gwerthusiad ar Natur a Ni i'r Bwrdd

32. Cymeradwyodd y Bwrdd Ddangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes ac Adroddiad Diwedd y Flwyddyn ar Berfformiad Mewnol 2023-24.

CYMERADWYWD: Dangosfwrdd Perfformiad y Cynllun Busnes ac Adroddiad Diwedd y Flwyddyn ar Berfformiad Mewnol 2023-24

Eitem 8. Adroddiad Blynyddol Llesiant, Iechyd a Diogelwch 2023-24

Noddwr a Chyflwynydd: Prys Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol

33. Cyflwynodd Cyfarwyddwr Gweithredol CS&D Adroddiad Diwedd y Flwyddyn Llesiant, Iechyd a Diogelwch (WHS) 2023-24 i'r Bwrdd a thynnu sylw at y materion canlynol. Roedd y pum Adolygiad Digwyddiad Difrifol (SIR) yn ymwneud â thri digwyddiad yn ymwneud â chontractwyr a dau yn ymwneud â staff; darparwyd adroddiadau a diweddariadau rheolaidd i Fforwm WHS. Roedd pum digwyddiad RIDDOR (Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus) i'w nodi a chwe Digwyddiad Amser Coll (LTIs); roedd hyn yn gynydd bach o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Roedd adroddiadau ar ddamweiniau fu bron â digwydd wedi cynyddu, a oedd yn beth cadarnhaol a oedd yn dangos newid mewn ymwybyddiaeth o ddiwylliant diogelwch. Roedd CNC wedi ail-gyflawni achrediad ISO 45001 ac eglurwyd bod yr achrediad yn gysylltiedig â rhai o'r buddsoddiadau mewn hyfforddiant a'r LMS. Tynnwyd sylw at fentrau lles drwy gydol y flwyddyn. Roedd gwaith cynllunio wedi dechrau gyda chyrff cyhoeddus eraill ar brofi prosesau WHS drwy ymchwiliadau anffurfiol. Roedd hyfforddiant penodol ar Iechyd a Lles hefyd yn cael ei gynnal.
34. Croesawodd aelodau'r Bwrdd yr Adroddiad a chanmol y datblygiadau cadarnhaol yn niwylliant WHS y sefydliad. Cydnabuwyd mai dyma'r allwedd i atal digwyddiadau trwy ddysgu o ddamweiniau fu bron â digwydd. Amlygwyd y dull cadarn a gymerwyd gyda chontractwyr a'r gwaith cadarnhaol gyda Chytundeb Diogelwch y Diwydiant Coedwigaeth (FISA). Croesawyd yr LMS newydd a chefnogaeth ar gyfer datblygiad proffesiynol. Nodwyd y byddai hyn yn rhoi sicrwydd da i'r Bwrdd ynghylch hyfforddiant Iechyd a diogelwch. Awgrymwyd y gellid darparu diweddariadau ar gyfer y Bwrdd cyfan yn ogystal â PCC.
35. Disgrifiodd y Prif Weithredwr y pryderon parhaus o ran y problemau parhaus ym Mro'r Sgydau, gan egluro y bu marwolaeth arall mewn lle tebyg i farwolaethau blaenorol. Roedd CNC yn parhau i weithio gyda'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol a phartneriaid y Parc Cenedlaethol, gan gydnabod yr her sylweddol i bob tîrffediannwr sydd â mynediad i'r cyhoedd. Nododd aelodau'r Bwrdd y marwolaethau diweddaraf gyda phryder. Cydnabuwyd yr heriau sy'n gysylltiedig ag ymddygiad sy'n cael ei ddylanwadu gan gyfryngau cymdeithasol a nodwyd trafodaethau blaenorol ar y mater hwn yn y Bwrdd, CSD a NAFW.
36. Cymeradwyodd y Bwrdd Adroddiad Blynyddol Llesiant, Iechyd a Diogelwch 2023-24.

CYMERADWYWYD: Adroddiad Blynyddol Llesiant, Iechyd a Diogelwch 2023-24

Eitem 9. Unrhyw fater arall

37. Ni chodwyd unrhyw faterion eraill.

Diwedd y Cyfarfod

Sesiwn Holi ac Ateb i'r Cyhoedd

38. Eglurodd y Dirprwy Gadeirydd fod CNC yn gweithio ar adolygu sut y gellid gwella ymgysylltiad â'r cyhoedd.
39. Nodwyd y cwestiynau a dderbyniwyd ymlaen llaw ar Ganolfannau Ymwelwyr a darllenodd y Dirprwy Gadeirydd y datganiad canlynol.
40. *Diolchwn i Gyfeillion Ynyslas am rannu eu cwestiynau gyda ni. Byddwch yn dawel eich meddwl bod y rhain wedi'u rhannu gyda'n Tîm Gweithredol ac aelodau'r Bwrdd. Yn anffodus, nid ydym mewn sefyllfa i ateb llawer ohonynt ar hyn o bryd oherwydd bod blaenoriaethu gwaith CNC yn parhau, ac mae'r Adolygiad o Ganolfannau Ymwelwyr yn rhan o'r ymdrech ehangach hon, wrth i ni ymateb i'r heriau ariannol sy'n wynebu CNC a'r sector cyhoeddus ehangach. Mae'r Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol a'r Coedwigoedd o amgylch canolfannau ymwelwyr yn safleoedd allweddol i ni. Nid oes amheuaeth ein bod am warchod y safleoedd hyn fel y gall natur ymadfer, ac rydym yn benderfynol y bydd mynediad cyhoeddus i'r safleoedd hyn yn cael ei gynnal.*
41. Gwahoddwyd aelodau'r cyhoedd i gyfrannu at y sesiwn. Gwnaed sylwadau ar ran Grŵp Achub ein Canolfan Ynyslas, a oedd yn pwysleisio pryderon am ddiogelwch a'r effaith ar y gymuned pe bai'r Ganolfan Ymwelwyr yn cau. Nid oedd aelodau'r cyhoedd yn teimlo bod eu cwestiynau a godwyd mewn gohebiaeth wedi cael eu hateb yn ddigonol.
42. Rhoddodd y Prif Weithredwr ymateb, gan nodi bod Canolfannau Ymwelwyr yn rhan o broses flaenoriaethu ehangach ar draws CNC, a oedd â goblygiadau i'r holl staff yn CNC. Roedd hi'n bwysig felly i drafodaethau ddigwydd gyda staff yn gyntaf, er y deallwyd y byddai hyn yn anodd i'r aelodau hynny o'r cyhoedd oedd yn poeni'n fawr am ddyfodol y Canolfannau Ymwelwyr. Byddai CNC yn ymgysylltu â'r cyhoedd cyn gynted ag y gellid.
43. Diolchodd y Dirprwy Gadeirydd i bawb am eu cyfraniadau.

Diwedd y Cyfarfod Cyhoeddus